

Mazsalacas Vēstis

1992
2(37) februārī

Šī numura cītāls:

"Kāram būlu sev jāuzdod šodien
K. Ulmaņa jautājums :

Novadnieku kalendārs Februāra mēnesim

JĀNIS LOJA - dzimis 1936.g. 3. februārī Mazsalacas pagastā. Valodniecības zinātnieks. Pasniedzējs Lēpīngrandes, Maskavas un Rīgas augstskolās (1926. - 1957.). Grāmatu "Valodniecības vēsture", "Valodniecības pamatjautajumi" autors.

JĀNIS VALBES - dzimis 1936.gada 21.februārī Rīgā. Savā laikā mācījies Mazsalacas vidusskolā. Fizikis, fizikas un matemātikas zinātņu doktors, mācību spēks Latvijas Universitātē.

PAULS LEJINĀS - dzimis 1933.gada 26.februārī Lečates pagasta Rīmekši pusmūžā, miris 1959.gada 27.martā Rīgā. Bijis agronomi, lopkoņu speciālists, Jaunais-nieču zinātņu doktors, profesors. Pētījis dzīvniekkopības, lopbarības ražības un izmantošanas problēmas, lopkoņu vēsturi.

KRISTAPS KAKTINS - dzimis 1901.gada 28.februārī Valtenbergas pagasta Jaunkaktipos, miris 1967.gada 7.novembrī Pēterupē (pie Bīriņiem), apdzībāts Mazsalacas kāpētā Dauņu dzīstas kapos. Bijis Valtenbergas pagasta tiesas priekšsēdētājs, Sātības biedrības (1938.g.) dibinātājs, brāļu draudzes sprieiķotājs un runu sacerētājs, pirms tam sabiedriskās dzīves aizsācējs Jāzkalnacē novadā.

Deputātu ziņāšanai

20.sesakuma 10.sessija notiks š. g. 19.februāri plkst. 15.00

Sesijas darba kārtības pamatjautājums - pilsētas valdes atskaite pār pavaikto 1991.gadā.

Labiņālošanas uzņēmums informē

par sekojošiem telefona numuriem:

Vadītājs > 51311 Grāmatvede > 51321
Namu pārvadnieks > 51311 Darbvede > 51321

Pazinojums

Ar šī gada 31.martu atsāk darbu Būšanas darbnīca bijušā ŠPK telpās.

Sludinājumi

• Aicinot draugus ir jauki !

Ja arī Tu vēlies kopā ar mums doties uz ZOO, ģaidīsim Tevi Mazsalacas kultūras namā 5.februāri plkst. 18.00

Celā - arī rotātās un dīzesmas. Nāc droši ! Dalības maksa 2 rbl.

• No 7.februāra līdz 7.martam, izņemot pirmajā dienās un otrajā dienās no plkst. 18.00 bēbes semināra nodarbibas. Ieeja brīva.

Visi mīli aicināti !

"Ko tu esi darījis, lai palīdzētu Latvijai nostiprināties saimnieciski un politiski? Vai tārai krīzejīs cīru klūdas - patiesas un iedomītās - meixlejīs un skaitījīs tās, vai arī jauns smadzenes un rokas pie darba līcis, nebaudīdamiies no klūdām, niederībām un cīru krītīs, un uzebruxumiem?"

Sports

1922.gada 10.janvārī Valmierā seors manēža notika rajona skolu jauno latvietistu sacensības. Mazsalacas vidusskolas jauniešu komanda bija skolotaja L. Īrtapā vadīta sportisti: pīs I.galdīga Ugnīte, pīs 2.galdīga Jānis Valdmanis, pīs 3. - hinārs Arnavs, bet pīs 4. - agnese Klausa. Nācīgi konkurenčē (Matišu, Viesture v-sk., Valmieras 5.vsk., 2.vsk., Jaunburtnieku, ūgo komandas) Mazsalacēši komandai vārtējusā iekļuva pirmajā trijniekā. Visvairāk punktus komandai daudz Jānis Valdmanis (5,1/2 no 9 i.sējājām), par puspunktu mazik Uģis Ugnīte, hinārs Arnavs, agnesei Klausai šoreiz 2 punkti.

Šās uz mani neatliecas

Viņutīgi, it ka tas uz mūsu neatliektos, paist mūsu ievērojamā novadnieku, atturības (sālības bīdrības) kustības dibinātāja Kristaps Vaktīgs 190.dzīšanas dienas gads...

Jau tais tālajos gados Kr.Kaktiņš aizsāka asu, konkrētu cīņu pret alkoholismu, par veselīgu dzīves vēidu.

Sodiens, kad mūsu ikviens darbs un veselība nepiscīšams Latvijas Republikas atjaunotnē, pilnības iestādēs un uzņēmumos zel, un plaukst iedzerēšanas (sistēmātiskas). Ois ģimene, bērni. Vai skaudīrās, nesen notikušas nelaimes, kurvis alkohola dēļ dzīvību zaudējuši jau vairāki Mazsalacēši, nav bargs atzīdinājums. Aystāsimies! Darīsim kaut ko!

Vienaldzīgi kļusē un malā stāv arī arodbiežības, no kurām tiek gaidītas tājās pīrmās kūrtūs rūpes par cilvēku.

Ja.Darām taču - atvelkam no algas sodo nauju par "dzēruma stāvokli" darbā. Vēlētos zināt, kur paliek šī nauja. Kāliem mārkem tā tiek izlietota.

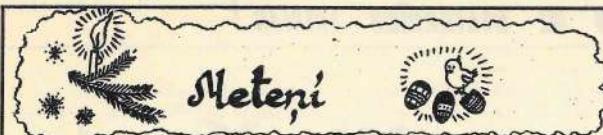
Vai nebūtu pēdējais laiks šo nauju izmantot, lai uzaicinātu specialistus (ārstus, psihologus, farmakologus), lai tie sniegtu maksas anonīmas konsultācijas darbiniekiem, kuri nonākuši uz šī traģiskā ceļa!

N.RUDZĪTE

Uzbekijas pilsētā Uškunīurā, lai nogirktu degvīna pudeļi, pircējam uz veikalu jātnes 13 rbl. 15 kap. sīkmaudī. Tiesa, ir rezerves variants - 30 tukšas pudeles.

Baškirijas biržā pirms Jaungada Šampionāša pudele pārdota par 60 tūkstošiem rubļu.

Latviešu zīskurta metēju svin starp Ziemassvētkiem un Lieldienām. Metējiem un sekojošajai Pelnai dienai ir svarīga nozīme latviešu sonja laika skaitīšanas sievēnā: Metēja izbūzas ziņa, un nākamajā dienā - Pelnai dienā - saņas pavašris un jauns gads.

Metēni kā gaismas simboli ar savā raksturīgām īpašībām un darbībām iekļaujas gadskaarts tiksās tālu - Dievudžu pulkā. (Latviešu iztēlē, svinot viņa galīgākās atnākamās, viņš parādās arī kā Metējiem cilvēkojums, kas darbojas laužu vidi lauku sētā.)

Līdzīgi citiem Dievudžiem arī Metēni ir gāzeni ar dāliem un meitām:

Metēpami pieci dīli,
Visi pieci arājipi,
Metēpami piecas māitas,
Visas mātas malājipas.

Cilvēkotā Metēja izskats dainās nav aprakstīts. Viņu gatavošana aya-
vam it kā donāta veite Metēniem, bet arī metēji apraksta laika apstāk-
lus, kad laudim pašiem vēl aukstuma dīļi jāauj kājas:

Metēpam vizes īnu,
Metēpam auklas viju,
Lai Liezdīna vazājās
Bassajām kājipām.

Toties dainās daudz aprakstīta Metēja darbība. Redzams, ka Metēja raksturīgākā darbība ir vizināšanās ar kamanām, kas nodrošina garu linu augšanu un veicina auglību druvās:

Vizu, vizu, Metēnī,
No kalniņa lejipā,
Lai aug man gari lini
Zeltotām zodizipām.

Metēja ūdens redzamāko vietu ieņem cūkas galva un ausis, cūkas kājas un miežu glācenis:

Metēns nācēs par kalniņu,
Cūkas auss padusē,
Kas rodīgs saimeneice,
Kūre guni naminā.

Cūkas galā ir visu ziemas svīnību mielastu sastāvdaļa, ko atnākumi līdzi atnes gan Ziemassvētki, gan Metēni. Cūkas iesaistīšana svīnību rituāla daļā vedina uz domām, ka šeit meklējama simboliska nozīme. To apliecinā vēstījumi indišķu reliģijā: tur Saulē cīnās ar kuili, tas ir tumsas simbols, un cīga to uzvar.

Metējiem paredzēta viena diena, bet izdarības sākas jau ar gatavošanos Metēju gaidīšanai, braukšanai tālos ciemos, noteikti vizināšanās ar ragavīpm, vakārā ir Metēju mielasts un budējos iešana. Nākamā diena - svētdiena ir istā Metēja diena, kad turpinās mielošanās, dzīdāšana, ciemošanās, vizināšanās. Diena beidzas ar Metēja izvārfani.

Metējiem dienai ir jautrs raksturs. Metēni visi jauna ar oriekū, jo zīma iest uz beigām un tuvojas pavašris. Izbeidzas gāro, tumšo ziemas vakaru nodarbinās, cilvēku domas pārslēdzas uz pavašara darbiem. Dienas kļuvušas gaišākas un saulainākas. Jo sevišķi priecīgi par Metēja atnākšanu ir bērni, un tas izpaužas viņu nodarbinābās vizinoties ar rāvīpām.

Metēni gaidīti arī pīaugušie, domādami par nākamību pavašara un pavašara darbiem:

Nāc, nākdamas, Metēnī,
Daudz uz tevi gaidītāju:
Gaidīt arājipi, ecētāji,
Gaidīt mīzelīšu sājējīni.

Ar bagāti sagatavoto Metēja mielastu var bez rūpēm uzņemt viesus, kas atbrauc no tuvienes un tālienes. Metēja tālo ciemu braukšanai ir simboliska nozīme - tā veicina linu un loču labu padošanos nākamā vasarā.

Pāšā Metēju vakārā vizināšanās izdarība piemēlās visi sātas laulīs.

Auzītīt man gari lini,
Mirkstīt balti ezeri!
Es māsiņas vizināju
Metēni ūkārā.

Bērni, līdzīties no kalna, cenšas pārspēt cītu un savā starpā sasaucas:

Manam tēvam gari lini,
Manam tēvam vēl garāki,
Manam tēvam visgarāki.

Vizināšanās ar ragavām turpinās visu Metēja dienu. Lai šī jautāja nodarbinābā nebūtu jāsāktrauc ar ūdensreizi sētā, tad ūdienu var pārņemt līdzī:

Cik no kalna nolaidos,
Tik no kājas nokodos.

Metēju vakārā mielastā simboliski piemēlās arī otrs Metēni. Galdā lielkā sagatvotus ūdens, dzēriens ir alus. Vakārā nodarbinābās ietilpst Metēja daudzināšana un raksturīgā saimnieces deļa, kurus nozīme ir veicināt ražību un auglību, sevišķi to attiecinot uz liniem un lopīm,

Jautra rotala bērnu izjokošanai ir Metēja dzīšana, kur izdarības centrā ir Metēja pīrāgu. Bērnus uzaicina turēt maisu, lai Metēni var sviest tajā oīrājus un zelta pogas. Iestie pīrāgu metēji ir paslēpušies nājas puiši, kas beigās bērnus aplaista ar ūdeni:

Metēni, Metēni,
Kur liki oīrāgu?
Klēti plaukstā,
Arustīšā virsū.

Metēju svīnības izbeidzas ar nākamās dienas - Pelnai dienas atnākšanu.

Metēns kaktā sukijas,
Pelnai dienas jaīdīdams,
Kad atnāca Pelnai diena,
Kules kāra mugurā.

Laudis ar dziesmām raida Metēni projām un pavada to ar Dieva paligu līdz citam gadam:

Sj ar Dievu, Metēnī,
Nu mēs tevi pavadām,
Nāc atkal citu gadu,
Tad mēs tevi sapensāsim!

Skolā iet man loti gribas...

Ta 12.klasses zēni dziedāju pie skolas durvīm 10. janvāra rītā, kad skolēniem bija svētki (nenotika stundas). Bet, kā gājis I.semestrī, par to stāsta Mazsalacas viļusskolas mācību pārņinis Jānis Reinwalds.

Nezīriņi pieļielot šajā brīdi nevienu salīdzināšanas metozi, jo ir izmaiņu jūsies pati mācību struktūra. Čam pārgājuši uz 2 semestrū mācību. Līdz ar to pārārinās viens apmācības periods, un skolēni līcībū sapēcē 2 reizes mācību gadā.

Grūti salīdzināt arī tāpēc, ka 2.klasēs šogad nav atzīmu, bet klasē audzinātāji dod mutisku vērtējumu. Neskatoši uz visu to, vairāk nekā 100 skolēnu sev un vecākiem bija sagādājuši skaistu Ziemassvētku dāvanu - beiguši seasmēti ar labām un teicamām atzīmēm.

5.^a.klase, kura mācās 30 skolēni, ir vieniņā klase 5.-12.kl. grupā, kurā visi skolēni ir sekmiņi (4.kl. audzinātāja bija K.Gulbe, 5.^a.kl. audzinātājs M.Roga).

Āšs lepojāmies ar diviem teicamniekiem:

4.^a.klase Maija Leitāne, 5.^a.klase Ieva Praulīpa.

Viļusskola šogad vērtējums ir balīs. Jāuzteic tie skolēni, kuri ir sagāmuši 6 un vairāk balles:

IO.klase Ariks Sipīcins,

Inīta Ālāne,

Sanda Šķestere,

II.klase Edīte Siliņa,

I2.klase Ivo Almanis,

Māris Darbonis,

Virgāns Kudzips.

Batrauc augstais nesekmības līmenis, jo ir vairāki skolēni, kuri ir nesekmīgi loti daudzos mācību priekšmetos. Rodas batus par tiem 8. un 9.klasses skolēniem, kuri ir nesekmīgi 7 līdz 10 mācību priekšmetos. Tādi ir: Imants Sillers 9.kl.(nesekmīgs 10 mācību priekšmetos), Armanis Biržs 9.kl.(nesekmīgs 9 mācību priekšmetos), abi no Šēlija pagasta, Mihails Timofjevs 9.kl.(nesekmīgs 9 mācību priekšmetos, dzīv...zāķkalnes pag.), Andris Siliņš 7.kl.(nesekmīgs 9 mācību priekšmetos, no Vecates pag.).

Batrauc arī tas, ka ir daudzi skolēni, kuri ir neattestēti. Pīlāgrām, fiziskajā audzināšanā (izvairās no studiām, aizmirst mājas sporta sponus un tēru).

Ir parādījusies arī tāda skolēnu kategorija, kura praktiski neapmeklē skolu, kļūdo, izmiera likupārkāpumus.

Kājēc viņi nav izslēgti no skolas?

Izjūtībās likums pareiz, ka viņiem jābūt skolā līdz 15.gadu vecumam.

Ja šie jādi savienīti, tad ir otra problēma. Skolēnam ir jāstrādās, jaun no vecāku puses valda uzskats, ka skolotājais būtu jāveiklā darbs, nevis pārām skolēniem vai to vecākiem. Pie cīsaujotām bezdarbu tā ir liela problēma.

Kājēc tas tā notiek?

Vecāki pārām vēlu sāk uztraukties par savu bērnu pārkāpumiem skolā un aptu tās. Tā kāvērātā teikt, ka vecāki būtu vienīdzējās. Jādzīvībā vīpāk pārāk vēlu, kad bērnam kļāvošans jau ir kļuvusi par sistēmu.

I.semestrī no skola tika izslēgti 2 skolēni. Tagad viņi nekur nestrādā, dzīvo mājās vecāku aizgādībā un aysrūpā. Mās varam ņemtās priekšā turpināt, bet tad viņi saliek uz ielas.

(Turpinā 5.da)

Kaut ko varam glābt tajā gadijumā, kad vecāki savlaicīgi reaģēs uz skolotāju teikto.

Patreiz visā sabiedrībā ir sastigma punkts, valda diezgan liels haoss. Tas nevar neietekmēt arī skolu.

2.semestri tiek organizētas sestdienās papildinotdarbības matemātikā pie skolotājas S.Pakules, latviešu valodā pie skolotājām A.Zeltkalnes un A.Stabigas.

Sievasmätes variants

Tā varētu raksturot pašrīzējo situāciju pārāgojījā un ap to. Āri rakstus par skolu un skolotāju. Loti vīrspusēji, nekonkrēti, neprofesionāli un neskonfidenti, bez izpratnēs, tāču ar vienu teikieni - vairīgi skolotājs. Te vienā, te otrā laikrakstā parādās iss rakstīgs par to, cik ārzemēs jauki, cik tā skolotāji labi saņem skolējušus. Bet mums tie skolotāji jau... Nekādas objektīvās analīzes. Ne vārda par to, cik mūsu bērni neaudzināti, cik maz mūsu ģimenes darījušas un dara, lai viņu atvases prastu daudzīmaz normāli uztvestes: mūsu bērni nav radināti izrādīt cieņu vecākem un skolotājam, viņi nespēj savīdīties, daudzi kā lojinji uzvedas pie galda un tualstē, kā vandali - jebkurā telpā un satiksmes līdzeklī, neprot pat seviinat. Ne vārda par to, cik drausmīgais apstākļos, ar primitīvu tehniku un uzskati strādā mūsu skolotāji, cik maz viņiem maksā. Ne vārda par to, ka mūsu skolotāji nostrādā visu mūžu, reizi nepabejis sanatorijā vai atstājis namā, kur nu vēl ārzemēs jo jākopjā dārzīvī, jāzūmāna lojipi un iesatvalinājums jānostāv Centrāltirgū, lai nopirktu sev un bērniem ko muguri vilkt un bieži vien āri krāsu, ko nokrāsot kabineta grīdu. Ne vārda par to, ka ārzemēs publiski kritizēt skolotājus ir tikpat nepisklājīgi kā bērns runāt sliktu par aizjājējam, ka austriņiekam ir atziņa sabiedrībai, kura nesīzīmē savus skolotājus, nav nākotnes. Iek pālaikam - iss rakstīgs, lai aizskartu, novainotu un pāremotu skolotājus.

Kas raksta par skolu? Skolēni, kam skola sagādā lielākas vai mazākas grūtības. Bieži vien mūsu jaunatne savā tukšumā, neuzņemībā un slinkumā vaino skolu. Skolotāji viņus nesaprot, neprotot saķe-
tit viņos... Bet ko tur lai sarezdz? Skolēns esot personība. Nē, cie-
nītie, tikai individu ar mazākām vai lielākām dabas dotām iespējām,
kuras ilgstotā, sūrā un grūtā darbā jāatlīsta. Un tad jaunais redzams,
kas tur iznāks, varbūt personība, varbūt pat ģenijs. Bet caigādām mūsu
skolās ir ļoti daudz uzpūtības, tukšas iedomības, izlaidības un
nepamatotu pretenziju. Padomājiet kaut mazliet! Klist pa skolu tāda
neatklāta "personība", tāpat nesaprasta pabeidz to, iestājas augst-
skolā, rīki pabeidz un iežūst ārsta, jurista vai skolotāja diplomu,
kļuvusi par seļcīgu intēlīgentu. Kur te loģika? Attīstības vietā
satistība? Tā nemazāk būt.

Par skolu raksta pensionāri, kas aizmirsuši grūtības, piedevu-
ši pāridarī jumus un kuriem darbs skolā sasaucas ar pagājušo jaunību.

Par skolu raksta bērnu vecāki, agronomi, mežkopji, ārsti. Paši skolā gājuši, bērni un mazbērni uz skolu veidoši, šo to par skolu lasījuši. Raksta bez dzīlākas izpratnes. Tā sacīt, sievasmātes varian- tā. Šīs apzīmējums piestver vienam kolēgim. Tā būtībē tāda. Pirms vairāk nekā desmit gadus paziņa nogirka žiguli. Visus šos gados sievasmātes sēž blakus ūferim, zina kaut ko no satiksmes noteikumiem, var no- saukt vienu otru mašīnas detaļu nu piederumam, dažkārt ieaisāstas ūferi sarunās un arī pasaka kādu prātīgu vārdu. Paziņas sievasmātes ir godprātīgs cilvēks un nekad stūri znotam no rokām nav rāvusi. Bet skolā tā gluži nav. Bieži vien cilvēki no malas bez dzīlākas izpratnes, bez kompetences pilnīgi muti māca skolotāju. Un pat nājdombājas, cik multīgi rīkojas. Skolotājam pat prātā neienāktu nācīt slaucēju, pie kura govs pupa tai vispirms kerties, bet slaucēja nāk uz skolu un droši "audzinā" skolotāju.

Vēciķi nesaņem apjomīnāti ar skolotājiem. Bet cik ir tādu večāku, ar kuriem ir apjomīnāti skolotāji? Kāpēc skolotājam, kurš izvadījis dzīvē savus bērnus un simtiem skolēnu, jāklausā pamai, kura netiek galā ar savu vienīgo bērnu? Kāpēc sievassnātes visodoklis tiek stādīts augstāk par šoferu? Tāpēc, ka mūsu sabiedrībā tā iegājies, tā pieņemts, ka māca tie, kuri paši konkrēto darbu nestrādā, ka nekompetentie māca kompetentos. Tāpēc, ka mēs dzīvojam aizgārni sabiedrībā. Tāpēc, ka mums ir aizgārni vērtēšanas kritēriji un nepareiza teorētiskā bāze. Tāpēc, ka mēs vēl aizvien par pareizu atzīstam auzinošo mācīšanu. Daudzķart esmu ievērojis, ka skolēnu audzināšanas jautājumos būtiski klūdās mācību pārziņi, āpmuskases darba organizatori un direktori, tāpat augstākā ranga izglītības darbinieki. Un parasti izrādās, ka viņi nekad nav strādājuši par klasses audzinātājiem. Tātad - tas pats sievassnātes variants.

Jau ilgāku laiku loti daudz runājam par mācību grāmatām. Kas ir lidzīnējo mācību grāmatu lielākais trūkums? Tās ir pieblīvētas pārsātinātās ar materiālu. Mācību grāmatas ir uzrakstītas tā, it kā tikai šo priekšmetu vien mācītu skolās, it kā ne mācību stunda, ne dienmacls garumus, ne skolēna iessējas nebūtu ierobežotas. Vairāk - vēl vairāk - iespējami vairāk. Var jau cestnes, tikai vajadzētu saprast, ka jāgāj tur nekādas nebūs. Skolotājs pārpūlējis un nervoza, bet skolēniem no tās zinību straumes tikai daži pilieni ieķeras "kažokā". Vienkārši: ko nevar ceļt, to nevar nest. Ir jaivēlās obligātāis minimums, kuru var apgūt visi skolēni - arī tie ar lielākām vai mazākām debilitātēm pamīzmānā un pedagoģiski īslaistātie, - tad šim skeletam var lipināt klat, cik patīk. Bet jādomā par to minimumu, kas ir šīm visām

zīnāšanām pamatā.Taču arī minimumu nevar noteikt "sievastāmē", pat ļoti augsta ranga.Tas ir jāpārbaudā dauizās skolās,pirms to apstiprina.

Noziedzība ir tieši saistīta ar užvedību ģimenē, bērnudārzā un skolā. Bērns un jaunieši, kurš no pirmajām dzīves dienām nav redināts pie paklausaības, savaldītumās, kurš ģimenē, bērnudārzā un skolā dara, kas vien ienāk prātā, nespēj savaldis un pakļauties arī pieaudzis. Viņš nonāk konflikta gan ar ģimeni, gan kaimiņiem un arī ar likumu. Tā ir likumsakarība. Tā tas ir ganīz vienmēr.

Audzināšanas pamati tiek ielikti ģimenē. Pirms gadiem piecpadsmit mēs, trīs ceturto klašu audzinātāji, tikko sapēmuši audzināšanā klases un iepazinušies ar apstākļiem savu audzēkpu ģimenes, uzrakstījām desmit skolēnu uzvārdus (no aymēram 75). Tie, nūs uprāt, ja ģimenes apstākļi nemainīs un labo pusī, var nākotnē stāties tīssas priekšā. Mazliet pārcentāmies, gribēdami aņālu skaitli. No pirmā piecīnēka četri tīssati, no otrā - viens.

No pirmā piecīnieka viens izrādījās ar psihiskām novirzēm
Tātad skolotāji laikam kaut ko saņem no audzināšanas?

Skolēni traucē un kavē stundas, kļaino nemācās, bojā skolas

Sākotnēji vīzas arī kārtējiem iestādēm, kā arī skolēniem un dziesmu svētku estrādi.

Skola ir kā dārzs, kurā dārzniekam lāga neļauj strādāt: kāds saka, ka rāvēt nevajag, pat nedrīkst, visam jālauj iest savu gaitu, attīstīties brīvi. Cits ieteic runāt tikai gubalsību, emocijomālu, atskanot skaitu muziku, kas augiem ļoti patīkot, trešais... utt.

Vai dārznieks otrs neredz, kas viņam darāms?

No laikraksta "IZGLĪTĪBA"

Spīdolas skolā arī Mārsalaciete

VIZITKARTS. Indra Auzāne dzimusi 1979.g. Beigusi 6.kl. Mazzsalacas vidusskolā. 1991.g. iestājās Sēlijas skolā. Māsim - Baibai 5.gadi, sandrai II gadi. Brālis Ģirts mācās vidusskolas 10.klasse. Vecāki - pedagoģi Mazzsalacas vidusskola.

I. Kā rādis ideja par mācībām Spīdolas skolai
Pazājušās mācību gada beigas, pateicoties skolotājai Budulei un Sirmai. Mamma ar tēti ari sāka meklēt, interesēties, lasīt. Žēl, bet nokavējām sagatavošanās kurss aprīļa mēnesī. Vienkārši nezinājām. Beidzās mācības Mazsalacā, līdz eksāmeniem bija palicis tikai mēnesis. Programma "baigā". Tad ar to ari sākām.

2. Kā Tev gāja
iestājekšāmenos ?

Cerība bija maza,
taču loti grībējās
iekļūt. Iestājekšāmeni
bija svešvalodā, ģeo-
grāfijā - vēsturē,
diktāts, sacerējums un
psihologa pārbaude. Uz
vienu vietu bije apmē-

Vienā vistu bija 250
ram divi pretendenti. Bija pieteikušies 50. Uzņēma 30, plus vēl trīs kā
kandidātus. Vēsturē bija krietna programma - vairāk nekā 12. klases ek-
sāmenā. Visaugstāko vērtējumu guvu sacerījumā, vismazāko - angļu valo-

3. Vai ūzīmējti par savu uzņemšanu?

Visiem kārtītiem bija jāsapulcējas zālē. Mamma katram gadijumam bija salīpusi visas mantas jau koferi. Kad paziņoja rezultātus, protams, bija patikami, bija prieks. Maksimālais punktu skaits, kas mums ir jāiņem, bija 40. Iebāzījam bija 36 man - 33.

4. Pestēsti nejauz zināšanas skolas ārējo un iekšājo izskatu!

4. Pastasti nedaudz jāv skola arī jo un ierašojā izskatā.
Pāgājušajā gadā skola atradās Jelgavas kultūras nams tel-pās, šī mācību ģads 2 mēnīši pāvadīti bijušās vispāreizkās partijas telpās, tagad apdzīvojam bērnudārza telpas. Ārpusē kā jau bērnudārzs. Iekāpusē arī: sienas apgleznotas, klasses lielas, garis robeža mazis ska-piši (ar visiem dzīvnieciņu zīmējumiem uz dirvīm). (Saiba saka, ka Indrai uz skapišķa ir lācītis.) Daudz kā arī nav. Nav jau gatava pā-raugsksola.

5. Raksturo atšķirīgo no Mazsalacas vidusskolas!

Bātiski atšķirīgs ir tas, ka neviens nestāigā pakāl. Katrs pats atbild par savu zināšanām. Skolotāji sirsniņgāki, tos sauc vārdā nevienu pasaules uzvarētāju.

Maza atkāpe. Atceros (J.Bērziņš) savus pirmos skolotāja darba gados pēc armijas - 9.kl.Recīvists, 10.kl.Sadiests, II.klāsē Taizelis - bije kādreiz tāds lēts vīns. Tagad - Isemestrī Mefistofelis, pašlaik pēc sākotnējiem nēpārbauvītām ziņām it Kā Luciferis. Skatījoties vārdnīcā - tur trīs nozīmes. Pēdējā nozīme dominē koyš vienlaikiem - sātana iemīsojums.)

Semestrī ir noteikts ballu skaits, kurā jāsāvāc. Ja ne, tad skolēns klūst par kandidātu. Ja otrajā semestrī kandidātam trūkst kaut viens punkts - skola jāatstāj. Dienā iznāk aptuveni kārtot divas iestādes. Stundu apmeklējums nav obligāts, taču galarezultātā iestādei jāņokārtot. Pagājušajā gadiņā esot viens guvis izmantojis iespēju neiest uz stundām, taču diemžēl iestādes nokārtot viņš nespēja. Skolēni neizmanto šo iespēju. Taču skolā kā jau skola.

6. Nu, bet teiksim - bastešana, spikošana, priekšā teikšana.

Ir, protams, visādi. Priekšā patēikt ir grūtak. Kādreiz gadās arī, ka kāds traucē stundu. Taču ir izvēle - ja ne īribi ar visiem kopā, tad vari viens.

7. Nosauc raksturīgākās skolotāju īpašības!

Sireni, iejūtīgi. Viņi ir tādi paši kā bērni, tādās pašas tiesības kā skolotāji. Direktors bieži brauc uz ārzemēm, kad atbrauc, tad katram tiek kāds nescinā (konfekte).

8. Klases auzinātājs?

Mēs viņu saucam par kuratoru. Būtisku atšķirību nav. Klases mums ir IO meitenes un 6 zēni.

9. Pastāsti nedaudz par skolas pasākumiem!

Pirmais septembrī mums bije pie Lāčplēša piemiņekļa. Noverbri bija pasākums - Valpuru nakts. Iesvētiņa jauno skolēnu. Viss bija saistīts ar buršanu, jo mūs uzspēja Raganu kārtā. Bija jāsagatavo katrā klasei savu priekšēnumus. Skolā darbojas folkloras ansamblis, dramatiskais pulciņš. Folkloras ansamblis repertuārā dziesmas dažādās valodās. Skaisti bija Ziemassvētki. Mūs aizveda uz baznīcu. Visur šajos pasākumos piedalās arī skolotāji. Skolā nav īsta vienības ārpusklases darba organizators, bet mums ir režisore. Vecākiem nav sapulces, bet reizi mēnesī tomēr viņi sanāk kopā, teiksim uz Āboli balī.

10. Kādas ir pusdienu skolā?

Sākuma nebija vispār. Tagad ir. Pirms cenu paaugstināšanas maksājām par tām 4 rbl. Katrā porcijs tika nosvērtā uz svariem.

II. Kādas nodarbības, piemēram, Tev ir piektā dienā?

Stundas sākas 8.50. Latviešu valoda. Algebra. Novada vēsture. Latviešu literatūra. Latīņu valoda. Nodarbības bassinā.

12. Ko Tu ietsiktu tiem, kuri arī interesējas par iespēju mācīties šajā skolā?

Ir jābūt skaidrībā par mārkī. Skola dod iespēju apgūt vairākas valodas (beidzot skolēns zinās vismaz septīnas valodas).

Jāpinteresējas par sagatavošanās kursiem, jāsapņē programma. Jāmēģās.

13. Kāda ir Tava attieksme pret nauji?

Cenšos lieki netērēt, bet, ja vajag, tad nopērku. Mamma un tētis saka, ka es esot taupīgs. Jārot saimnieket, t.i., rēķināt.

14. Tagad es pajautāju, ko par Indru saka mamma - "Nebija jau viegli laist projām. Bet Indra ir patstāvīga, tās bija noteicīsais.",

tētis - "Indra ir skolā, lai mācītos.", Sandra - "Indra ir centīga, čakla, strādīja. Nav slinkāka palikusi.

Labi mācās. Mārkī sasniegzs. Man pašai nepatīk mācīties svešvalodas.",

Girts - "Pareizi dārija. Ar to jau viss ir pateikts.",

Baiba - "Piektā dienās vakaros loti gaidu mājās.".

Intervēja JĀNIS BĒRZIŅŠ

•Expresintervija• SPIDOLAS SKOLA - svešu cilvēku skolējumā

Sanitas tētis mums ieteica priekšlikumu no intervieta svešus, ne-pazīstamus cilvēkus. Mēs tā arī dārijam un uzdevām jautājumu: "Ko Jūs ziniet par Spidolas skolu?"

Preti nāk kāda pajautna sieviete. Viņa mums atbild: "Es zinu, ka pēc laika leidišķi tur savu meitu."

Raiņa parkā sastopam tādu diezgan vecu tantiju, kura mums lie-tišķi atbild: "Es zinu, ka tāda Jelgavā ir. Tās direktors ir Andris To-māšuns. Vēl zinu, ka viņiem trūkst telpu."

Satiņam kādu rezunu kundzi. Atbildes vietā viņa izdevē skapu "A?" Nu un tad viacājām krievišķi, uz to viņa Iisi atbild: "Nēcēvo."

Preti nāk kungs. Uz mūsu jautājumu viņš atbild: "Ja es būtu jūsu gados, es šajā skolā noteikti ietu, jo tā ir vienīga skola, kur kaut ko bāz galvā, vai ne?"

No Spidolas skolas avizes "SPOGULIS" 1991.g.oktobra numura.

Pazīnojums

SPIDOLAS SKOLA

2.februārī, pulksten 11.00 rīko
atvērto durvju dienu.

Skolas adrese: Jelgava, Emīla Dārziņa iela 14 (tālrunis 28782).

Toņošie reflektanti un viņu vecāki varēs iepazīties ar Spidolas skolu un iestājekšāmēnu noteikumiem. Pēc pārrunām klātesošiem būs iespēja (pulksten 14) pilsētas Kultūras namā noskatīties Spidolas skolas audzēknu teātra izrādi.

Jānis Bērziņš

, Iustrumos zem baltzili
sarkanā karoga"

3. turpinājums Baltā nama meklējumos

Ir svētdiena - brīvdiena. Brīvdiena un varam izdomāt, kā to paveidit. Tradicionālā veikalā "Ķemēmāna" - atkrit. Nolejam dienu vel-tit gilsētas aekstai, pie viena pavērojot, kā laulis pavadīt laiku.

Īsts apmācījēs. Zeiltai lapu klājieni pārkājīs arī daudzās neizdarības - vietas, kur visu laiku garām gājusi cilvēki steiga, uz-pemot nesakotibū kā pašu par sevi apzīrotāmu. Ja būtu noplauti lielie daži, tad mikrorajons "Matvejevka" līdzinatos klausī pilsētīpi (maz-līst modernai, ar dažiem divpadsmit stāvu namiem, autobusu satiksmi un dzelzceļa staciju). Šajot uz staciju ir iespēja izvēlēties savu taku vai ceļu. To ir daudz, visi lapu nobārstīt, gaidīs līdz ziema baltu pārsegu. Mikrorajonā nav tādas īsta vienības - sētnieks. Ja izvēlies garāko ceļu - vari iedomāties, ka ej ja "filozofu aleju", Isākā ekspress taka vēl uz kiosku, kur no rītēm pāri period alu. Tā ir vienīgā grādīgo dzērienu iejādes vieta. No dzelzceļa sliežēm nozīgota ar pamatīgu žogu. Izslāpušo kontingents ganās savā aplökā, kurā grūti uzturēt kārtību. Garām ejot, dzirdinām, kā tiek strostēs vīrs ar ziliem eļļas uzglābāšanai domātu kannu: "Tu ar to skābekļi balonu pamēģini tik list bez rindas." Avizes, sevišķi no Rita, maskavieši pērk ("Neatkarīgo Avizi", "Kurantus", "Taisnībai" jau mazāk uzticas.). Izegust plauktos biezāki un dārgāki poligrafiskie izdevumi. Tāpat metro stacijās un pāzemēs pārējās cilvēki vienāldzīgi ir jāgarām avīzēnu rindai. Nespēj iekār-dināt pat intīmi rakstu darbi. Sākot ar "Viņš un Viņa", beidzot "Ve-nēra" - visi par pieņemamām cenām (viens koka rubļiņš).

Stāvam pārpildītā vagonā, tāk daudzī braucēju, ka jāstāv uz vienas kājas. Un tomēr atrodas viens vīrs, kurš ar melnu krītīgu uz baltas lapas zīmē jaunu meiteni profili. Kamēr vilciens noskrien di-vas pīturas, roka, ar krītīgu žīlājot un velcot aplūsis, usbrū meite-nes simptākos sejas valbstus - balta lapa pārējā pārsteigtajai, pīsarkušajai būtnei, kura to kā lielu dārgumu pīspīz pie krūtīm, saudzējot no laužu burzmas. Bet cilvēks, brūnā uteklī mēstī gārbes, lielīem soļiem sīzstiežības tālāk, lai citu dienu atkal pīsniegtu kā-dai jauku rīta dāvanu - kā šai meitenei, kurās lūpās palika kluss, neizteikta paldies.

Maskavieši diezgan pretrunīgās domās par "baltā nama" atraša-nās vietu, daži ieteic braukt līdz arbatai - tur netālu atradīšot. Noticam. Arbats - kļusa, gājējiem atvēlēta iela ar senlaicīgām ēkām un savīdiņu aegaismāju. Ēs laternas, kuru stabu galos dzaud rozugūn apalu bumbu, padara ielu neatkarītojamu. Gan dienā, gan vakaros šeit ne-norimst rosība. Vienīgā vieta, kur brīvi jūtas ielu muzikants, jauns dzejnieks, brīvdomātājs vai sīktirkotājs. Ktrs var rādīt savu talantu, izteiki sevi un ar kaut ko neparastu pīsīsītītī uzmanību. Frotams, ja klausītājū rokai jābūt dāsnai, jo koka čaukstožos gaidīja gan caurum-tās plātmales, gan mūzikas instrumentu futrāli, gan uz brūgu nolikta vienskiņa cēpure. Mās, tomēr maz listas, kurās būtu noturīga mākslinie-ciskā vērtība. Pārvarsārā kopētas un daudzītārā metienā izgatavotas glezniņas, sākot ar reliģisko tematiku un beidzot ar salkānam bildi-tēm, kurās attēloti gulbiši, kalpi, suniši. Uz galdījienem sarinotās tradicionālās "matroškas" - koka lellītes. Ačas, no koka virpotas - lielākās lellītes iekšienē var atrasties vēl daudz tādas pašas, tikai katra nākā mazāka par iepirkšējo. Un zīmīgi, ka šo sieviešu kārtas pārstāvēšo rotālietu pāciliņa arī virišķartas - augusta dienu gūsteknīs, savu vietu atradis labīndīgo, krāsaino koka sievīgu pilkā. Lielā izvēlē arījas atrībūtika: apērbs, uzleči, ordeņi. Kamēr arīja nev reorganizēta, tanku vai "gušķu" nopirk ir problēma. Iespēja sevi pīdarīt nemirīstu uz arbata ielas fona arī loti vienkārša - jāpīsīst pie garlaikojošos fotogrāfā, un vienā rāvienā viņš tevi novietos starp diviem uz finiera plāksnes uzziņētām "prezidentiem". Izvēlies, pie ku-ras rokas kuru pīsīsi - tad aperāta slēdža krakķis. Ja nav nogiestas grīnūses sejā, tad suvenīruzējumus būs uz joda, jo lai gan tautai grū-ti laiki - prezidenti smaidīsi.

Steidzamies tālāk. Mūsu galamērķis - baltais nams. Bet šajā ra-jonā tas nav atrodams, par to esam pārliecīgājušies. Vispār, lai būtu pīekštāts par arbatu, apmeklējēt Rīgas Kalju ielas sākumā iepīstīm Brīvības piemineklī, pīskaitētuz uz bīgām dzīlīmām, izliktām uz zoga dēlu sētās - ēl Rīgas vīte līdzinās mazajā arbata filīlē. Eijs atpākal uz metro, lai aizbrauktu līdz kādreiz slavenajai Tautas saimniecības izstādei.

Lēnām ekskalatora slīd pāzemē. Fantāzija par drausmīgajām žur-kām mūs vairs nespēj biedēt. Metro funkcionē precīzi. Varat ticēt - vilcienu vādītāji ir godīgāki cilvēki, kuri nemelo. Viņi pāsaka, ka vajona durvis aizveras, un nekad nav bijis gadijums, kad metro vilciens brauktu ar valējām durvīm.

Braucot pēkšķi vagonā ielaužas spilgtā dienas gaismā, vilciens rāulta izšaujas no pāzemēs uz tilta pāri Maskavas upei.

Turpmāk vēl.

Redaktora JĀNIS BĒRZIŅŠ

Mākslinieka noformētāja Inga Rāvara Foto - Māris Zariņš

Redakcijas adrese Pērnavas 4.

Iespējams Valmieras tip. "Liesma" Ofseta tehn. Pasūt. Nr. 502

Meitien IIOO Licence O3II

Maksā I,- rbl.

Sludinājumus pieņem redakcijas telpās katru dienu no plkst. 9 - 15 Informatīvā bildeņā publicētie raksti ne vienmār atspogulo redakcijas viedokli. Par publikācijām attībd to autori.

Anonīmus rakstus nepieņemam.